

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Циклова комісія професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Дизайн»)

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основи філософських знань (філософія та релігієзнавство)**

освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»

Освітньо-професійна програма «Дизайн»

Спеціальність 022 Дизайн

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Освітня кваліфікація : Фаховий молодший бакалавр з дизайну

Професійна кваліфікація: Дизайнер (художник-конструктор). Дизайнер
інтер'єру. Дизайнер екстер'єру. Ландшафтний дизайнер.

Затверджено на засіданні
циклової комісії професійно-практичної підготовки
спеціальності «Дизайн»

Протокол №1 від «28» серпня 2020 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи філософських знань (філософія та релігієзнавство)
Рівень вищої освіти	початковий короткий цикл
Викладач (-і)	П'ятківський Роман Олександрович, доцент, кандидат філософських наук, викладач Івано-Франківського коледжу
Контактний телефон викладача	П'ятківський Роман Олександрович +38(095) 5614447
Е-mail викладача	promole@i.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Згідно з розкладом.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Викладання курсу «Основи філософських знань (філософія та релігієзнавство)» спрямовується на розширення світоглядних орієнтирів особи, осмислення дійсності, себе в навколишньому світі й сенсу людського буття, на формування філософської культури майбутніх фахівців, на розкриття їх творчого потенціалу у всіх сферах життя. Предметом вивчення навчальної дисципліни є найзагальніші риси дійсності, основи буття і пізнання, засади релігії та її сучасних форм, що вивчаються не безпосередньо, а через узагальнення даних інших наук та осмислення всієї існуючої культури.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з одного змістовного модуля: «Теоретичні основи філософії та релігієзнавства».</p> <p>Навчальна дисципліна «Основи філософських знань (філософія та релігієзнавство)» вивчається разом із іншими загальними та педагогічними дисциплінами. Вона є теоретичною основою для набуття слухачами навчального курсу інтегрованих, поглиблених та системно упорядкованих знань щодо відношень людини і світу у їх найзагальніших вимірах.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню високої культури мислення, розуміння культури використання різноманітних понять і дефініцій. Окреслене коло проблем є важливим для розширення світогляду студентів, що навчаються за спеціальністю «Дизайн».</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Основи філософських знань (філософія та релігієзнавство)» є розкриття змісту філософії як універсального способу самоусвідомлення і теоретичної основи розвитку світоглядних знань людини та суспільства, а також засвоєння основних ознак релігійного світогляду та змісту основних його сучасних форм.</p> <p>Основним завданням вивчення дисципліни «Основи філософських знань (філософія та релігієзнавство)» є ознайомити студентів з ключовою філософською проблематикою, із головними напрямками та історичними формами філософського знання, сутністю релігії та релігійної свідомості, загальним змістом сучасних світових релігій.</p> <p>Практичною ціллю вивчення навчальної дисципліни «Основи філософських знань (філософія та релігієзнавство)» є сформувати світоглядну культуру і культуру мислення особистості.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовано задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов</p> <p>ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК9. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, наукові цінності і досягнення суспільства а основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>ФК10. Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності (за спеціалізаціями).</p> <p>ПРН1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.</p>	

ПРН14. Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми з дисципліни «Основи філософських знань (філософія та релігієзнавство)» студенти повинні:

знати:

- специфіку предмету філософії, її методи та функції,
- ключові концепти і основне коло філософських питань;
- головні положення та проблеми учення про буття, матерію, свідомість, філософські концепції розвитку, основні закони й категорії діалектики як теорії розвитку;
- основні філософські методи;
- вузлові питання та принципи гносеології, аксіології, найважливіші питання сутності й специфіки буття людини та суспільства;
- основні етапи розвитку світової філософії та їх характерні ознаки;
- сутність, структуру та функції релігії та релігійної свідомості;
- основні засади теорії та практики сучасних світових релігій.

вміти:

- оперувати філософськими поняттями і категоріями;
- аналізувати зміст основних філософських проблем;
- інтерпретувати філософські тексти;
- обґрунтовувати власну точку зору, висловлювати та захищати власні думки по змісту дискусійних питань;
- критично переосмислювати набуті знання та стереотипи у сприйнятті та розумінні дійсності;
- толерантно відноситися до поглядів інших людей на світ;
- використовувати філософські знання для поглиблення самопізнання й світопізнання, духовного розвитку своєї особистості та гуманізації відносин у суспільстві.
- відтворювати логіку філософського мислення представників різних епох.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	022 Дизайн	4	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема № 1. Предмет та завдання філософії. Предмет філософії і специфіка філософських проблем, їх зв'язок з фундаментальними питаннями людського буття. Світогляд, його структура та історичні типи. Особливості філософії у порівнянні з міфом, релігією, наукою, мистецтвом. Структура філософського знання та функції філософії.	Лекція, семінарське	[1-4, 7-12]	Опрацювати Лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5	До заняття за розкладом

Філософія і філософування, його софійний та епістемний способи.					
Тема № 2. Онтологія. Буття як філософська проблема. Основні форми буття. Проблема субстанції у філософії. Матеріалізм та ідеалізм. Матерія та її атрибути (рух, простір, час). Ідеальне та його прояви.	Лекція, семінарське	[1-4, 7-12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5	До заняття за розкладом
Тема № 3. Метафізика та діалектика. Метафізика та діалектика як два способи філософського осягнення світу. Закони і категорії діалектики.	Семінарське	[1-4, 7-12]	Підготуватися до семінарського заняття	5	До заняття за розкладом
Тема № 4. Гносеологія. Пізнання як специфічна форма відношення людини до світу. Суб'єкт і об'єкт пізнання. Проблема можливостей людського пізнання у філософії (позиції гносеологічного оптимізму, агностицизму та скептицизму). Рівні та форми пізнання. Емпіризм, раціоналізм, інтуїтивізм як гносеологічні напрямки. Проблема істини, її видів та критерію у філософії. Концепції істини. Істина і правда.	Лекція, семінарське	[1-4, 7-12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5	До заняття за розкладом
Тема № 5. Філософська антропологія. Сутність людини. Співвідношення понять людина, індивід, індивідуальність, особистість. Основні концепції походження людини та філософський зміст даної дискусії. Цінності людського буття та їх роль в житті людини. Проблема свободи та відповідальності людини у філософії. Проблема життя, смерті, безсмертя та сенсу життя людини.	Лекція, семінарське	[1-4, 7-12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5	До заняття за розкладом
Тема № 6. Соціальна філософія та філософія історії. Суспільство як система, його структура, функції та історичні форми.	Лекція, семінарське	[1-4, 7-12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до	5	До заняття за розкладом

<p>Матеріальне та духовне життя суспільства. Культура і цивілізація.</p> <p>Сутність історії, проблема її спрямованості та смислу. Рушійні сили та суб'єкт історичного процесу. Погляди на майбутнє суспільства та соціальне прогнозування.</p>			семінарського заняття		
<p>Тема № 7. Основні етапи розвитку філософії: Античність, Середньовіччя, Відродження.</p> <p>Специфіка античної філософії та основні етапи її розвитку. Космоцентризм і антропоцентризм античної філософії.</p> <p>Теоцентризм середньовічної філософії. Зміст понять апологетика, патристика і схоластика, їхні представники.</p> <p>Основні риси філософії Відродження: антропоцентризм, гуманізм, пантеїзм, секуляризація філософської теорії. Філософське підґрунтя Реформації.</p>	Семінарське	[5-6, 1-4, 7-12]	Підготуватися до семінарського заняття	5	До заняття за розкладом
<p>Тема № 8. Основні етапи розвитку філософії: Новий час і сучасність</p> <p>Специфічні ознаки філософії Нового часу та ідея Просвітництва. Проблема методу пізнання, природних прав і суспільного договору у філософії Нового часу.</p> <p>Особливості та основні напрямки сучасної філософії. Ознаки некласичного філософування.</p>	Семінарські	[5-6, 1-4, 7-12]	Підготуватися до семінарських занять	5	До заняття за розкладом
<p>Тема № 9. Релігія як соціально-історичний феномен</p> <p>Релігія як складний духовний феномен, її структура та функції. Поняття віри та основні підходи до осмислення Бога. Первісні форми релігійних вірувань.</p>	Лекція	[13-16]	Опрацювати лекційний матеріал		До заняття за розкладом
<p>Тема № 10. Сучасні провідні релігії</p>	Лекція	[13-16]	Опрацювати		До заняття за розкладом

Поняття національних та світових релігій. Буддизм як світова релігія. Християнство як світова релігія. Іслам як світова релігія.			лекційний матеріал		
--	--	--	--------------------	--	--

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	<p>Вид контролю – екзамен. Максимальна кількість балів – 100. Семінарські заняття – 40 балів, Контрольна робота – 5 балів; Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 5 балів. Екзамен – 50 балів 100 балів: 50 протягом семестру, 50 за екзамен</p> <p>«Відмінно» – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>«Добре» – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні упущення фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності при обґрунтуванні думки;</p> <p>«Задовільно» – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>«Незараховано» – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Контрольна робота – 5 балів. Самостійна домашня робота – 5 балів. Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами одного письмового тестування. Робота виконується на 10 семінарському занятті та охоплює теми №№ 1-10. На контрольну роботу виносяться 24 тестових завдань. Оцінюється у 5-бальній системі. За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття.</p>
Семінарські заняття	<p>Максимальна оцінка – 40 балів. Семінарське заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за семінарське заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Виконання 50 % завдань Підсумковий контроль знань – екзамен, допуск до якого студент отримує за умов отримання задовільної оцінки за підсумками аудиторної роботи, проходження обов'язкового тестування і відпрацювання пропущених занять. Допуск до екзамену виставляється на останньому семінарському занятті.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

1. *Письмові роботи* виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.
2. *Академічна доброчесність.* Очікується, що студенти і викладач будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та

педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

3. *Відвідування занять.* Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/>).

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточної „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

4. *Неформальна освіта.* Результати неформальної освіти зараховується згідно з «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна:

1. Академічне релігієзнавство: Підручник./ За ред. А.Колодного. Київ: Світ Знань, 2000. 862 с.
2. Борозенець Т.А., Гаврилюк Т.В. Релігієзнавство: навч. посіб. Київ, 2013. 185 с.
3. Горлач М.І., Кремень В.Г. та ін. Основи філософських знань: Підручник. Київ: ЦУЛ, 2008. 1027 с.
4. Петрушенко В. Основи філософських знань: Курс лекцій. Навчальний посібник. – Львів: Новий світ-2000», 2020. 296 с.
5. Поцюрко М. Філософія: навч.-метод. посібник. Львів: Сполом, 2014. 277 с.
6. Пушик П.В. Філософія: Курс лекцій із практикумом: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: «Симфонія форте», 2014. 207 с.
7. Філософія: Навч. посібник / Ю.М. Вільчинський, Л.В. Северин-Мрачковська, О.Б.Гаєвська та ін. Київ: КНЕУ, 2019. 368 с.
8. Філософія: Підручник / за ред. Л.В.Губерського. Харків: Фоліо, 2013. 510 с.
9. Філософія: Навч. посібник / за ред Т.О. Сілаєвої. Тернопіль: Астон, 2008. 360 с.

Допоміжна

1. Бичко А., Бичко І., Табачковський В. Історія філософії: Підручник. - Київ: Либідь, 2001. 408 с.
2. Буслинський В.А. Історія філософії: Навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000., 2007. 220 с.
3. Історія філософії: Підручник / ред. Ярошовця В.І. Київ: Видавництво ПАРАПАН, 2002. 774 с.
4. Киричок О.Б. Філософія: підручник. Полтава: РВВ ПДАА, 2010. 381 с.
5. Колодний А.М. Основи релігієзнавства. Курс лекцій. Київ, 2006. 75 с.
6. Лешан В.Ю. Основи релігієзнавства: Підручник. Чернівці: Рута, 2005. 304 с.
7. Лубський В.І., Теремко В.І., Лубська М.В. Релігієзнавство: Підручник. Київ: Академвидав, 2002. 432 с.
8. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій. Київ: «Каравела»,; Львів: «Новий світ – 2000», 2002. 544 с.
9. Подольська Є.А. Філософія. Підручник. Київ: Фірма «Інкос», Центр навчальної

літератури, 2006. 704 с.

10. Предмет і проблематика філософії / ред. Скринника М. Львів: ЛБІ НБУ, 2001. 485 с.
11. Радіонова Л.О. Філософія: Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2006. 142 с.
12. Релігієзнавство: Навч. посіб. для студ. вузів / В. Л. Петрушенко, О. П. Петрушенко, М. П. Скалецький та ін. Львів : Новий Світ–2000, 2004. 328 с.
13. Релігієзнавство: Підручник / За ред. М.М. Заковича. – Київ: Вища школа, 2000. 350 с.
14. Релігієзнавство: Навчальний посібник / За ред. Мозгового Л.І., Бучми О.В. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 264 с.
15. Світ мудрості. Хрестоматія з філософії: Навч. Посібник / Упорядники Г. Орендарчук, М. Шумка. Тернопіль: Астон, 2004. 272 с.
16. Скотний В.Г. Філософія: історичний і систематичний курс. Київ: Знання України, 2005. 576 с.
17. Філософія як історія філософії: Підручник / За ред. В.І. Ярошовця. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 648 с.

Довідники та словники

1. Історія філософії. Словник / За ред. Ярошовця В.І. Київ: Знання України, 2012. 1087 с.
2. Кунцман П., Буркард Ф.-П., Відман Ф. Філософія: dtv-Atlas. Київ: Знання-Прес, 2002. 270 с.
3. Словник-довідник для підготовки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Філософія» / уклад. Н.В. Козирева. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2018. 69 с.
4. Словник-довідник з курсу «Філософії» / Укл. АГ. Чичков, О.М. Башкеєва, О.М. Патеріло. Дніпропетровськ: ДВНЗ УДХТУ, 2014. 20 с.
5. Стоцький Я.В. Релігієзнавчий словник і хронологія найважливіших дат з історії релігії: до курсу «Релігієзнавство». Тернопіль 2011. 56 с.
6. Філософський енциклопедичний словник. К.: Абрис, 2002. 751 с.

Основні нормативно-правові документи:

Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату>

Інформаційні ресурси:

1. Філософія і релігієзнавство [Електронний ресурс] URL: <https://tureligious.com.ua/>
2. Філософія в Україні [Електронний ресурс] URL: <http://www.philosophy.ua/>
3. Філософська думка [Електронний ресурс] URL: <https://dumka.philosophy.ua/index.php/fd>
4. Філософський енциклопедичний словник [Електронний ресурс] URL: <https://9.slovaronline.com/>
5. Інститут філософії [Електронний ресурс] URL: <https://filosof.com.ua/>